

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 32/14
V Luxemburgu 12. marca 2014

Rozsudky vo veciach C-456/12 a C-457/12
O., B., S. a G./Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Súdny dvor objasňuje pravidlá týkajúce sa práva na pobyt štátnych príslušníkov tretieho štátu, rodinných príslušníkov občana Únie, v členskom štáte pôvodu občana

Smernica 2004/38/ES priznáva občanom Únie, ako aj ich rodinným príslušníkom právo na voľný pohyb a pobyt na území členských štátov¹. V tejto súvislosti holandská Raad van State (Štátna rada) podala na Súdny dvor otázky prostredníctvom dvoch návrhov na začatie prejudiciálneho konania v súvislosti so štyrmi vecami týkajúcimi sa zamietnutia priznania práva na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, holandského štátneho príslušníka, holandskými orgánmi.

Vec C-456/12: situácia pánov O. a B.

Vec C-456/12 sa týka zamietnutia priznania práva na pobyt v situácii, v ktorej sa občan Únie vráti do členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, po tom, ako uskutočnil niekoľko krátkodobých pobytov so svojím dotknutým rodinným príslušníkom v inom členskom štáte.

Pán O., nigérijský štátny príslušník, uzatvoril v roku 2006 manželstvo s holandskou štátnou príslušníčkou a medzi rokom 2007 a aprílom 2010 žil v Španielsku. Počas tohto obdobia sa manželka pána O. zdržiavala dva mesiace so svojím manželom v Španielsku a pravidelne s ním trávila v tejto krajine svoju dovolenku.

Pán B., marocký štátny príslušník, spoločne od roku 2002 býval so svojou družkou, ktorá je holandskou štátnou príslušníčkou, v Holandsku. V roku 2005 sa presťahoval do Belgicka do bytu, ktorý prenajala jeho družka. Táto družka trávila s pánom B. v Belgicku každý víkend. V apríli 2007 sa pán B. vrátil do Maroka a v júli 2007 sa s dotknutou holandskou štátnou príslušníčkou oženil.

Keďže páni O. a B. sú rodinní príslušníci občanov Únie, vnútroštátny súd sa pýta, či právo Únie, najmä článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38, priznáva takýmto štátnym príslušníkom tretích štátov právo na pobyt v členskom štáte, ktorého sú dotknutí občania štátni príslušníci.

Súdny dvor na úvod pripomína, že článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 nepriznávajú štátnym príslušníkom tretích štátov nijaké samostatné právo na pobyt. Prípadné práva na pobyt priznané takýmto štátnym príslušníkom sú práva odvodené od vykonania slobody pohybu občanov Únie.

Súdny dvor ďalej uviedol, že smernica 2004/38 nepriznáva žiadne odvodené právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, ktorý má bydlisko v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom. Smernica 2004/38 sa totiž uplatňuje iba vtedy, keď sa občan pohybuje alebo zdržuje v inom členskom štáte ako v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom.

Pokiaľ ide o otázku, či článok 21 ZFEÚ priznáva takéto odvodené právo na pobyt, Súdny dvor uvádza, že zamietnutie priznania odvodeného práva na pobyt rodinnému príslušníkovi občana Únie, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, je spôsobilé obmedziť právo voľného pohybu uvedeného občana, ktoré je zaručené týmto ustanovením Zmluvy. Občan Únie totiž môže byť

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

odradený od odchodu zo svojho členského štátu pôvodu z dôvodu neistoty, či po svojom návrate do tohto členského štátu bude môcť pokračovať v rodinnom živote, ktorý sa rozvinul alebo začal v inom členskom štáte. Takáto prekážka však vznikne iba vtedy, ak má pobyt v hostiteľskom členskom štáte stálu povahu, teda keď je v súlade s ustanoveniami smernice 2004/38 týkajúcimi sa práva na pobyt dlhší ako tri mesiace.

Z toho vyplýva, že ak podľa ustanovení smernice 2004/38 týkajúcich sa práva na pobyt dlhší ako tri mesiace a v súlade s nimi pri príležitosti stáleho pobytu občana Únie v inom členskom štáte, počas ktorého sa rozvinul alebo začal v tomto členskom štáte rodinný život, potrebný účinok článku 21 ZFEÚ vyžaduje, aby rodinný život, ktorý viedol tento občan v hostiteľskom členskom štáte, mohol pokračovať po jeho návrate do jeho členského štátu pôvodu. To znamená, že v takejto situácii sa má odvodené právo na pobyt priznať rodinnému príslušníkovi, ktorý je štátny príslušník tretieho štátu.

Podmienky priznania takéhoto odvodeného práva na pobyt na základe článku 21 ZFEÚ nemôžu byť v zásade prísnejšie ako podmienky stanovené smernicou 2004/38 pre priznanie odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, ktorý vykonal svoje právo na voľný pohyb a usadil sa v inom členskom štáte než v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom. Hoci totiž smernica 2004/38 neuvádza prípad návratu občana Únie do členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, musí sa uplatniť analogicky, keďže aj v tomto prípade je to občan Únie, ktorý je referenčnou osobou, od ktorej sa odvíja priznanie odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý je rodinný príslušník tohto občana.

Pokiaľ ide o to, či môže kumulácia viacerých krátkodobých pobytov v hostiteľskom členskom štáte viesť k odvodenému právu na pobyt rodinnému príslušníkovi, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu, pri návrate občana Únie do svojho členského štátu pôvodu, Súdny dvor pripomenul, že iba pobyt v súlade s ustanoveniami smernice 2004/38 týkajúcimi sa pobytu dlhšieho ako tri mesiace môže viesť k takémuto odvodenému právu na pobyt. Súdny dvor zdôrazňuje, že aj keby sa zohľadnili spolu krátkodobé pobyty (akými sú víkendy alebo dovolenky v inom členskom štáte, ako v členskom štáte, ktorého je občan Únie štátnym príslušníkom), takéto krátkodobé pobyty túto podmienku nespĺňajú.

Súdny dvor okrem toho uvádza, že pán B. získal postavenie rodinného príslušníka občana Únie neskôr, ako mala pobyt jeho družka v hostiteľskom členskom štáte. Štátny príslušník tretieho štátu, ktorý nemal najneskôr počas obdobia svojho pobytu v hostiteľskom členskom štáte postavenie rodinného príslušníka občana Únie, však nemohol v tomto členskom štáte získať odvodené právo na pobyt podľa smernice 2004/38. Za týchto podmienok sa cudzí štátny príslušník tretieho štátu nemôže odvolávať na článok 21 ZFEÚ na účely získania odvodeného práva na pobyt pri návrate občana Únie do členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom.

Vzhľadom na uvedené Súdny dvor rozhodol, že v situácii, v ktorej občan Únie podľa ustanovení smernice 2004/38 týkajúcich sa práva na pobyt dlhšieho ako tri mesiace a v súlade s nimi rozvinul alebo začal rodinný život so štátnym príslušníkom tretieho štátu počas stáleho pobytu v inom členskom štáte ako členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, uplatnia sa analogicky ustanovenia tejto smernice, ak sa uvedený občan Únie vráti so svojím rodinným príslušníkom do svojho členského štátu pôvodu.

Vec C-457/12: situácia pani S. a pani G.

Na rozdiel od veci C-456/12 sa vec C-457/12 týka zamietnutia priznania práva na pobyt rodinnému príslušníkovi holandských štátnych príslušníkov holandskými orgánmi. No na rozdiel od veci C-456/12 sa však dotknutí občania Únie nezdržiavali s rodinným príslušníkom svojej rodiny v inom členskom štáte ako v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom.

Pani S. je ukrajinskou štátnou príslušníčkou. Chcela by mať nárok na pobyt u svojho zaťa, ktorý je holandským štátnym príslušníkom. Pani S. tvrdí, že sa stará o svojho vnuka. Jej zať má bydlisko

v Holandsku, ale na základe svojho pracovného pomeru s holandským zamestnávateľom sa minimálne jedenkrát týždenne premiestňuje do Belgicka.

Pani G., ktorá je peruánskou štátnou príslušníčkou, uzatvorila v roku 2009 s holandským štátnym príslušníkom manželstvo. Tento holandský štátny príslušník má bydlisko v Holandsku, ale pracuje v závislom pracovnom pomere u belgického zamestnávateľa. Na účely tejto práce sa denne pohybuje medzi Holandskom a Belgickom.

V tomto kontexte chce Raad van State v podstate vedieť, či právo Únie priznáva odvodené právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, keď má svoje bydlisko v členskom štáte, ktorého má aj štátnu príslušnosť, ale pravidelne v rámci svojich pracovných činností vykonáva pohyb do iného členského štátu.

Súdny dvor potvrdzuje, že v situáciách, ktorých sa týka vec C-457/12, patria občania Únie do pôsobnosti voľného pohybu pracovníkov zaručenej článkom 45 ZFEÚ. Každý občan Únie, ktorý v rámci pracovného pomeru vykonáva pracovné činnosti v inom členskom štáte, ako je členský štát jeho bydliska, totiž patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia.

Súdny dvor ďalej objasňuje, že potrebný účinok práva na voľný pohyb pracovníkov môže požadovať, aby sa odvodené právo na pobyt priznalo na základe článku 45 ZFEÚ štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi pracovníka, občana Únie, v členskom štáte, ktorého je tento občan štátny príslušník.

Vnútroštátnemu súdu tak prináleží overiť, či v každej zo situácií vo veci C-457/12 je priznanie odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi dotknutého tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, potrebné na účely zaručenia skutočného výkonu práv, ktoré tomuto občanovi priznáva článok 45 ZFEÚ. Podľa Súdneho dvora okolnosť, podľa ktorej sa dotknutý štátny príslušník tretieho štátu stará o dieťa občana Únie, môže predstavovať relevantnú skutočnosť na účely posúdenia, či zamietnutie priznania práva na pobyt tomuto štátnemu príslušníkovi tretieho štátu môže mať odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému občanovi Únie priznáva článok 45 ZFEÚ. Samotná skutočnosť, ktorá sa môže javiť žiaduca, že výchova bude zabezpečená štátnym príslušníkom tretieho štátu, priamym príbuzným po vzostupnej línii manželského partnera občana Únie, však nepostačuje sama osebe na konštatovanie takéhoto odradzujúceho účinku.

Článok 45 ZFEÚ tak priznáva rodinnému príslušníkovi občana Únie, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, odvodené právo na pobyt v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom, ak má uvedený občan bydlisko v tomto členskom štáte, ale pravidelne v postavení pracovníka vykonáva pohyb do iného členského štátu v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ by zamietnutie priznania takéhoto práva na pobyt malo odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému pracovníkovi priznáva článok 45 ZFEÚ, overenie čoho prináleží vnútroštátnemu súdu.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku ([C-456/12](#) a [C-457/12](#)) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499